

DECIZIE

26 martie 2014

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul: Valeriu Doagă
Judecătorii: Ala Cobăneanu, Vera Macinskaia,
Ion Vîlcov și Sveatoslav Moldovan

examinînd recursurile declarate de Popa Stela, avocatul-stagiar Dumitru Pavel și Ministerul Justiției, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Popa Stela împotriva Ministerului Justiției cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătorești, repararea prejudiciului material, moral și încasarea cheltuielilor de judecată, împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 19 noiembrie 2013, prin care apelul declarat de Popa Stela a fost admis, s-a casat hotărîrea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 30 iulie 2013 și s-a emis o nouă hotărîre de admitere parțială a acțiunii

c o n s t a t ă

La 29 mai 2013 Popa Stela a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătorești, repararea prejudiciului material, moral și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii Popa Stela a menționat că în procedura Oficiului de Executare Buiucani mun. Chișinău s-a aflat titlul executoriu nr. 2-2524/08 emis de Judecătoria Buiucani mun. Chișinău la 24 octombrie 2008 prin care s-a dispus încasarea de la Publicația Periodică „Star Paparazzi” în beneficiul său a prejudiciului moral în sumă de 100 000 lei.

La 03 noiembrie 2009 a fost intentată procedura de executare și în vara anului 2010 a avut ultimele discuții cu executorul judecătorec în gestiunea căruia se afla documentul executoriu.

Pe parcurs sistemul de executare silită s-a reformat și din discuțiile avute cu executorul judecătorec a fost informată că în legătură cu inițierea procedurii de lichidare de către debitorul Publicația Periodică „Star Paparazzi”, procedura de executare a fost strămutată la 03 septembrie 2010 pentru executare lichidatorului Tverdun Leonid.

Consideră că vina în neexecutarea documentului executoriu o poartă organul de executare și prin neinformarea pe parcursul unei perioade îndelungate de timp despre mersul executării silite i-a fost încălcat dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătorești, iar neexecutarea actului de justiție a generat provocarea suferințelor morale și prejudiciului material.

Cere Popa Stela constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 24 octombrie 2008, compensarea

prejudiciului material în sumă de 100 000 lei, prejudiciului moral estimat la 50 000 lei și cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 30 iulie 2013 acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată (f. d. 64; 67-70).

Prima instanță a motivat soluția prin faptul că executorul judecătoresc a întreprins toate acțiunile pentru executarea documentului executoriu, iar după expedierea titlului executoriu lichidatorului Publicației Periodice „Star Papparazzi” Tverdun Leonid, acesta nu a fost prezentat repetat pentru executare.

Prin mandatul din 28 mai 2013 avocatul-stagiar Dumitru Pavel a fost împuternicit de Popa Stela să-i reprezinte interesele în instanțele de judecată, cu dreptul de a contesta hotărârea judecătorească, etc. (f. d. 12).

La 31 iulie 2013 și 29 august 2013 avocatul-stagiar Dumitru Pavel a declarat apel în interesele Stelei Popa împotriva hotărârii Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 30 iulie 2013 (f. d. 73; 78-83).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 19 noiembrie 2013 apelul a fost admis.

S-a casat hotărârea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 30 iulie 2013 și s-a emis o nouă hotărâre prin care acțiunea a fost admisă parțial.

S-a constatat încălcarea dreptului Stelei Popa la executarea în termen rezonabil a hotărârii Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 24 octombrie 2008.

S-a încasat de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul Stelei Popa prejudiciul moral în sumă de 25 000 lei.

În rest pretențiile au fost respinse.

Instanța de apel a motivat decizia că Oficiul de Executare Buiucani mun. Chișinău a primit spre executare silită titlul executoriu la 04 noiembrie 2009, însă sechestrul pe mijloacele financiare ale debitorului a aplicat abia la 12 mai 2010, adică peste mai bine de jumătate de an.

Durata procedurii de executare constituie aproximativ 49 luni și fiind raportată la jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului constituie o ingerință în dreptul persoanei la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.

La 19 decembrie 2013 Popa Stela și avocatul-stagiar Dumitru Pavel au depus recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, modificarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 19 noiembrie 2013 și dispunerea încasării prejudiciului material în sumă de 100 000 lei și moral în mărime de 50 000 lei.

În motivarea cererii de recurs Popa Stela și avocatul-stagiar Dumitru Pavel au reiterat circumstanțele descrise în cererea de chemare în judecată și de apel, relevând suplimentar că prima instanță și instanța de apel au interpretat și aplicat eronat normele de drept material, iar neadmiterea acțiunii în sensul formulat contravine jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului.

La 06 februarie 2014 Ministerul Justiției a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 19 noiembrie 2013, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea cererii de recurs Ministerul Justiției a menționat că Statul nu poate purta răspundere pentru insolvența unei persoane juridice private, în speță debitorul procedurii de executare, iar neexecutarea generată de aceste motive nu poate fi imputată Ministerului Justiției și Statului, care au întreprins toate acțiunile în vederea executării documentului executoriu.

Prin strămutarea documentului executoriu către lichidatorul debitorului pentru executare a dispărut obiectul ce urmează a fi supus executării și temei legal de a invoca pretenții de neexecutare lipsește.

Interpretând și aplicând eronat normele de drept material și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, instanța de apel a concluzionat greșit în privința admiterii parțiale a acțiunii.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

Prin încheierea Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție din 19 martie 2014 recursurile declarate de Popa Stela, avocatul-stagiar Dumitru Pavel și Ministerul Justiției au fost considerate admisibile fără a fi prejudiciat fondul pricinii.

În conformitate cu art. 441 Codul de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Codul de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi probe.

În conformitate cu art. 444 Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Verificând argumentele invocate de Popa Stela, avocatul-stagiar Dumitru Pavel și Ministerul Justiției în cererile de recurs pe baza materialelor din dosar, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile sunt depuse în termen, întemeiate și care urmează a fi admise cu casarea deciziei instanței de apel și restituirea pricinii spre rejudecare în ordine de apel în aceeași instanță în alt complet de judecători din următoarele motive.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa părților copia deciziei motivate la 10 decembrie 2013 (f. d. 100).

La dosar nu sunt probe care ar confirma data recepționării de către părți a deciziei instanței de apel.

Prin urmare, recursurile declarate de Popa Stela, avocatul-stagiar Dumitru Pavel și Ministerul Justiției la 19 decembrie 2013 și 06 februarie 2014 se consideră depuse în termen.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Din actele pricinii rezultă că la 29 mai 2013 Popa Stela a depus prezenta cerere de chemare în judecată (f. d. 1-4).

Judecătoria Buiucani mun. Chișinău prin hotărârea din 30 iulie 2013 a respins acțiunea ca fiind neîntemeiată (f. d. 64; 67-70).

Prima instanță a motivat soluția prin faptul că organul de executare a efectuat toate acțiunile de executare silită necesare și constatând că debitorul este în proces de lichidare corect a strămutat documentul executoriu lichidatorului pentru executare conform rangului creanței stabilite de legislație, iar după strămutare titlul executoriu repetat nu a fost prezentat spre executare silită.

Curtea de Apel Chișinău prin decizia din 19 noiembrie 2013 a casat hotărârea

Judecătoria Buiucani mun. Chișinău din 30 iulie 2013 și a emis o nouă hotărâre de admitere parțială a acțiunii încasînd de la Bugetul de Stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul Stelei Popa suma de 25 000 lei pentru compensarea prejudiciului moral cauzat prin neexecutarea hotărîrii judecătorești (f. d. 101-109).

Judecînd pricina în ordine de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție a constatat că Judecătoria Buiucani mun. Chișinău și Curtea de Apel Chișinău au încălcat normele de drept material și procedural.

În conformitate cu art. 138 alin. (4) Codul de procedură civilă, înscrisul se depune în original sau în copie autenticată în modul stabilit de lege, indicîndu-se locul de aflare a originalului. Înscrisul se depune în original cînd, conform legii sau unui alt act normativ, circumstanțele pricinii trebuie confirmate numai cu documente în original sau cînd copiile de pe documentul prezentat au cuprinsuri contradictorii, precum și în alte cazuri cînd instanța consideră necesară prezentarea originalului.

În conformitate cu art. 139 alin. (2) și (4) Codul de procedură civilă, la evaluarea documentelor și altor înscrisuri, instanța judecătorească trebuie să se încredințeze, în raport cu alte probe, că documentul ori un alt înscris este emis de autoritatea autorizată, că este semnat de persoana împuternicită, că documentul conține toate elementele prescriptibile unor astfel de documente.

Instanța judecătorească nu poate considera dovedit un fapt adevărit numai prin copia de pe document, dacă originalul este pierdut, iar copiile de pe el prezentate de părți nu sînt identice, rămînînd imposibilă determinarea prin intermediul altor probe a adevăratului cuprins al originalului.

Contrar normei legale, instanțele judecătorești au admis și au apreciat ca probante înscrisurile anexate la materialele dosarului fără ca acestea să fie autentificate în modul stabilit de lege (f.d. 19, 28-48).

În afară de aceasta, prin răspunsul nr. 5-137R/2010 din 14 mai 2013 executorul judecătorec Rotaru Vera a confirmat că din lipsa resurselor financiare Oficiul de executare Buiucani a expediat la 03 septembrie 2010 actele în adresa lichidatorului Tverdun Leonid prin intermediul Oficiului Poștal fără aviz de primire (f. d. 11).

Prima instanță și instanța de apel nu au verificat dacă lichidatorul Tverdun Leonid a recepționat titlul executoriu care se invocă de executorul judecătorec Rotaru Vera că a fost expediat la 03 septembrie 2010 în adresa acestuia.

Erorile admise de prima instanță și instanța de apel nu pot fi corectate de către instanța de recurs.

Or, în conformitate cu art. 442 alin. (1) Codul de procedură civilă, judecînd recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărîrii atacate, fără a administra noi dovezi.

Astfel, din considerentele menționate și avînd în vedere că erorile admise de instanțele de judecată nu pot fi corectate de către instanța de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursurile declarate de Popa Stela, avocatul-stagiar Dumitru Pavel și Ministerul Justiției, de a casa decizia Curții de Apel Chișinău din 19 noiembrie 2013 și de a restitui pricina spre rejudecare în ordine de apel în aceeași instanță, în alt complet de judecători.

La rejudecare instanța de apel urmează să țină cont de cele expuse și să emită o hotărâre legală și întemeiată.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c), alin. (3) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e

Se admit recursurile declarate de Popa Stela, avocatul-stagiar Dumitru Pavel și Ministerul Justiției.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 19 noiembrie 2013, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Popa Stela împotriva Ministerului Justiției cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, repararea prejudiciului material, moral și încasarea cheltuielilor de judecată, cu restituirea pricinii la rejudecare în ordine de apel în aceeași instanță, în alt complet de judecători.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președinte,
Judecătorul:

Valeriu Doagă

Judecătorii:

Ala Cobăneanu

Vera Macinskaia

Ion Vîlcov

Sveatoslav Moldovan